

בעזהש"ת

גליון
**דרך
אמונה**

פנינים יקרים על פרשת השבוע
מלוקט משיחותיו של
הרה"צ רבי
מאיר איתמר רוזנבוים
שליט"א

בהר - בחקותי

גליון תפ"ה

לשמיעת השיעורים בכל שבוע
על הטלפון נא להתקשר
למערכת 'דרך אמונה'

בארה"ב 718.298.3717 ולדקיש¹

בארץ ישראל (מספר טעל. חדש) 079.704.0017 ולדקיש¹

בענגלאנד (מספר טעל. חדש) 03.33015.0717 ולדקיש¹

מכון 'דרך אמונה'

הרוצה לקבל את הגליון בכל שבוע באימייל

נא לשלוח אימייל לאדרעסס 3875060@gmail.com

ולכתוב שם המבקש ואימייל אדרעסס שלו. ואי"ה נوسیפו לרשימת המקבלים

להארות והערות יכולים להתקשר לאחד ממספרי הטעלפון של מערכת דרך אמונה הנ"ל

ולהשאיר הודעה על מספר 9 ובלי"נ נתקשר בחזרה אי"ה

בהר בחקותי

בהר

מצות שמיטה כדי לעסוק בתורה * רמז להמוכרים להסוחרים שיתנו מקום שיוכלו הסוחרים להרויח * התורה כתבה שאלה זו כדי להמתיק את הדיבורים * אמונה בנס בדרך הטבע * בכח אמונה בא השפע מאליו בלי ציווי * לבטוח בה' ולא באבות * אפילו בעלי אומנות צריכים לבטוח בה' * שעת נסיון הוא המבחן לבטחון * בכח האמונה מעלה את השכינה וזוכה לפרנסה * המאמין בה' הוא צדיק גמור * אמונה - מעשהו בגלוי יותר מהרגשת לבו * המקדש את עצמו אינו מקשה קושיות על דרכיו של הקב"ה * המאמין אינו נענש * צריך להאמין קודם שמתחילים לעשות ההשתדלות * נשמת משה רבינו נתעבר בחוטא * אל יתייאש אדם מן התשובה * הטעם שהמלוה ברבית אינו עומד בתחיית המתים * החוטא השב בתשובה מחשבים כל שנותיו לזכויות

בחקותי

העובד לשם שמים מקבל טובה בעולם הזה * מדת השפלות סגולה לבנים * מי שיש לו פת בסלו אוכל קמעה ומתברך * הצדיקים ינוחו במנוחה בעולם העליון * עליה לתוכחה ברכה לאריכות ימים * נתברך בהצלחה מפני שעלה לתוכחה * כאשר הרשע רודפו אלקים יבקש את הנרדף * יפקד מהם הבהלה ולא יצטרכו לזרוע * עיקר היחוס הוא ביעקב * העשירי יהיה קודש בכח בני ישראל * המדקדק עם העניים מדקדקים עמו בשמים

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינִי וְגו' (כה, א).

מצות שמיטה כדי לעסוק בתורה

פנאי להקדיש מזמנם ללימוד

התורה הקדושה אשר ניתנה בסיני,

על כן נתן לנו הקב"ה את מצות

השמיטה, כדי שימנעו בני ישראל

מעבודת האדמה למשך שנה

שלמה, וכל מחסורם יתמלא בדרך

נס, וכך יכירו וידעו שמפתח

הפרנסה נמצא ביד ה' לבדו, ולו

ברש"י מדקדק מה ענין שמיטה

אצל הר סיני, והלא כל

המצוות נאמרו מסיני. החיד"א ז"ל

מסביר טעמא דמילתא, שרוב בני

האדם טרודים על המחיה ועל

הכלכלה יומם ולילה, ואין להם

הארץ ומלוואה, ומוזה ילמדו גם לתורה, ולא יגרע מחלקם, שאין בשאר ששת השנים לקבוע עיתים הקב"ה מקפח את לומדי התורה.

וְכִי תִמְכְּרוּ מִמֶּכֶר לְעַמִּיתְךָ וְגו' אֶל תּוֹנוּ אִישׁ אֶת אָחִיו

(בה, יד).

קאפאטע קאסט עהם טייערער.

אבער אז עס קומט א קרעמער פון א קליין שטעטל קויפן א שטיקל קיטייא, אין ביא א אנדערין לייזט איהר א גילדן א אייל, אין ביא עהם נעמט איהר אגילדן מיט 2 גראשין, נעמט איהר דאך עהם ציא דיא גאנצע פרנסה, ער קאן דאך נישט לייזען דיא סחורה.

דמז להמוכרים להסוחרים שיתנו מקום שיוכלו הסוחרים להרויח

מובא בספר צרור החיים (אות קא) שפעם אחת אמר הרה"ק ר' ליבער מבארדיטשוב זי"ע דרשה ברבים בפרשה זו, ודיבר אל סוחריו העיר דברים כדרכונות, ופתח במקרא קודש זו, 'וכי תמכרו ממכר לעמיתך', ולכאורה קשה דתיבת 'ממכר' מיותר הוא.

אט דאס זאגט די הייליגע תורה, 'וכי תמכרו', אז די וועסט פאר קויפן, זאלסטו ביי חשבונען, 'ממכר לעמיתך', אז ער דארף נעבעך ערשט פאר קויפן פאר יענעם, דעריבער 'אל תונו', בעהט איך אייך ליבע קרעמער, עטץ זאלט ח"ו נישט אפ נארן די קרעמערלעך פון די שטעטלעך וואס קימען קויפען, און בזכות

ואמר בלשון אידיש המדוברת בזה"ל: די פסוק גייט ארויף אויף אייך בארדיטשובער קרעמערס, וואהרין אז עס קימט א יוד נעמין זעך 8 איילין קיטייא אויף אקאפאטע, אין איהר קענט לייזען א גילדן א אייל, אין איהר נעמט ביא עהם א גילדן מיט 2 גראשין, איז ער נאחר גינאהרט מיט 61 גראשין וואס דיא

שלקחתם מהקונה היחיד, הרי אתם לוקחים ממנו את כל פרנסתו, כי לא נותר לו מה להרויח.

התורה הקדושה בין איך איך מבטיח שפע ברכה והצלחה ובני חיי ומזוני וכל טוב הן בגופניות והן ברוחניות, אכ"ר.

על כך אומרת התורה הקדושה, 'וכי תמכרו ממכר לעמיתך', כשאתם מוכרים תחשבו שעמיתכם היינו סוחרי העיירות, עוד צריכים להמשיך למכור לאחרים ולהשתכר מכך. ולכן פונה אני אליכם סוחרי בארדיטשוב האהובים, 'אל תונו', אל תרמו את הסוחרים מהעיירות הקטנות. ובזכות התורה הקדושה מבטיח אני לכם שפע ברכה והצלחה, בני חיי ומזוני רויחי וכל טוב, הן בגופניות הן ברוחניות).

(תרגום מספר אוצר אפרים: פסוק זה מדבר אליכם סוחרי הבד של העיר בארדיטשוב, כי כאשר מגיע אליכם יהודי לקנות שמונה אמות בד לשם תפירת קאפטן, שאתם יכולים להשתכר מטבע, ואתם נוטלים בנוסף עוד שתי אגורות לאמה, הרי שהקאפטן עולה לקונה עוד שש עשרה אגורות, אך כשמגיע אליכם סוחר בד מעיירה קטנה לקנות בד, ואתם סוחרי בארדיטשוב לוקחים ממנו את אותו מחיר, כמו

וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעת הן לא נזרע וגו'
את תבואתנו (כה, ב).

בקובץ שיחות קודש) מפרש באופן נפלא, בהקדם מעשה שהיה אצל הרה"ק מאפטא זי"ע, שפעם אחת היה אצלו משולח מארץ הקודש אודות אסיפת מעות עבור עניי

התורה כתבה שאלה זו כדי להמתיק את הדיבורים

הרה"ק בעל בית אברהם מסלאנים זי"ע (מובא

ואז הסביר פשר כוונתו בשנותו את מעמו בתוכן דבריו, שמתחילה דיבר בגנותם, שהוא על דרך שנאמר (דברים א, א) 'אלה הדברים אשר דיבר משה וגו' במדבר בערבה' וגו', שמשה רבינו ראה שיהיה זמן שיקומו אנשים וידברו לשון הרע על בני ישראל, לכן הקדים הוא לדבר כדי להמתיק את הדברים. וכמו כן היה אצלו, שראה שיהיה זמן שידברו לשון הרע על 'מעוֹת ארץ ישראל', לכן הקדים בעצמו לדבר עליהם, כדי להמתיק את הדברים.

ואפשר שזהו מה שאמרה התורה 'וכי תאמרו מה נאכל', כי איך יתכן שהתורה הקדושה תכתוב דברים שהם בגדר חסרון אמונה ח"ו?! אך הענין הוא כדי להמתיק את הדברים, כי התורה היא נצחית, ושאלה זו שייכת בכל דור ודור.

אמונה בנס בדרך הטבע

בספר זכרון שמואל (מתלמידי הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע) מדקדק

ארצנו הקדושה, בליל שב"ק אמר הרה"ק מאפטא לבנו הרה"ק ר' יצחק מאיר זי"ע, שתיכף במוצאי שב"ק יקח חמשת אלפים ניירות, ויכתוב לכל אתר ואתר, שלא יתנו שום מעות עבור ארץ ישראל, לפי שהם עשירים והולכים במלבושי זהב וכסף, ואין מצוה ליתן להם! ותמה המשולח תמיהה גדולה, וישב בפחי נפש.

וכן בסעודה שניה אמר לבנו, שתיכף במוצאי שב"ק יכתוב על עשרה אלפים ניירות לכל אתר ואתר, שלא יתנו מעות לארץ ישראל, לפי שהם עשירים, 'און זיי עסן יויך אין יויך' (היינו שאחר שבשלו ברוטב פעם אחת בשר, משימים בו עוד הפעם בשר, כדי שיהיה הרוטב שמן, מכח שני פעמים בשר).

וכשהגיע סעודה שלישית אמר לבנו הנ"ל, שיקח תיכף במוצאי שב"ק חמשה עשר אלף ניירות, ויכתוב לכל אתר ואתר, שמצוה גדולה לתמוך ביד עניי ארצנו הקדושה, לפי שהם עניים גדולים, ומצוה גדולה להחזיקם!

בתורה ובמצוות, הם ממשיכים שפע בכל העולמות, אמנם יש עוד דרך איך בני ישראל יכולים להמשיך השפע, והוא על ידי 'אמונה', כמו שכתבו חז"ל שבזכות האמונה יצאו ישראל ממצרים, וגבי אברהם כתיב (בראשית טו, ו) 'והאמין בה' ויחשבה לו צדקה', כי מתחילה לא האמין כ"כ שאמר אנכי הולך עירי (שם טו, ב), ואח"כ האמין אמונה שלימה וזהו שאמרה התורה 'וכי תאמרו' וגו', דהיינו אפילו שלא תהיה במדת אמונה שלימה, שהרי תאמרו מה נאכל, עכ"ז בהיותכם משמרים שביעית שהיא מדת אמונה, תוכלו לגרום שפע מן השמים 'וצויתי את ברכתי' וגו', אבל מפני שאינה האמונה האמיתית, איצטרך לצוות את ברכתי כביכול, ולא בא מאליו, משא"כ אם תהיו מאמינים בשלימות, יבוא השפע מאליו.

לכאורה קשה איך יעלה על הדעת לומר על ישראל קדושים שיאמרו 'מה נאכל'?! הלא אם הקב"ה אמר להם לעשות כך, בטח שיהיה להם בטחון גדול שיהיה להם מה לאכול.

ומפרש דבאמת יהיה להם בטחון גדול שהקב"ה יתן להם פרנסה, רק שיהיו סוברים שהקב"ה יעשה להם גם שלא בדרך הטבע, היינו שיתן להם 'מן' כמו כשיצאו ממצרים. וזה שאמר הכתוב 'וכי תאמרו מה נאכל', מ'ה נאכל ראשי תיבות מ"ן, שאם תאמרו שאתן לכם 'מן' ואעשה לכם גם חוץ מן הטבע, ע"כ אמר להם הקב"ה לא כן כמו שאתם סוברים, רק 'וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת' וגו', שאעשה לכם גם בדרך הטבע.

בכה אמונה בא השפע מאליו בלי ציווי

לבטוח בה' ולא באבות

וענין הבטחון הוא לבטוח בה' לבדו, ולא זולתו, אפילו בגדולים וצדיקים, כמו שכתב

הרה"ק המגיד ממעזריטש זי"ע מודקדק למה כתיב 'וכי תאמרו', הוי ליה למימר סתם 'וצויתי אה ברכתי'. וי"ל כי ידוע שכל זמן שבני ישראל עוסקים

הרה"ק מצאנו זי"ע במה להתפרנס, להיות סוחר? או מלמד?! או שלא יעסוק במלאכה כלל רק לבטוח בה, השיב לו הדברי חיים זי"ע: די גאלגאן! און א מלמד אדער א סוחר דארף זיך נישט פארלאזן אויפ'ן אייבערשטן (וכי מלמד או סוחר אינו צריך לבטוח בה???)

שעת נסיון הוא המבחן לבטחון

בספר תנועת המוסר מביא מעשה על הגאון ר' ישראל מסלאנט זצ"ל שפעם דרש ברכים בענין אמונה ובטחון, ובתוך דבריו התבטא ואמר, הבוטח בה' באמת, אינו צריך לעשות שום השתדלות בשביל פרנסתו כלל!

אחר דרשתו ניגש אליו אחד מהשומעים ששימש

בפרנסתו כסייד (פענימער), ושאלו אם נכונים הדברים האלו?! רבי ישראל השיב לו בוודאי, הדברים אמיתיים ונכונים! והוסיף ואמר לו, שמקבל עליו באחריות, שאם יבטח בה' בבטחון גמור, הקב"ה

בספר וילקט יוסף (מערכת החידושי הרי"ם אות סו) סיפורים שנשמעו מאת החסיד ר' בן ציון ראבינאוויטש (אסטראווער) ז"ל, וסיפר שעברו עליו שנים הרבה אחרי החתונה ולא נפקד בזש"ק, ובאחד השנים בערב ראש השנה נכנס להרה"ק החידושי הרי"ם זי"ע להזכיר עצמו לפניו להיפקד בדבר ישועה, ואמר לו החידושי הרי"ם, מה אני, שפל ונבזה, הלא כתיב (תהלים קמו, ג) 'אל תבטחו בנדיבים' וגו', היינו לא לשים בטחנו אפילו בגדולים וחשובים כאבות העולם שנקראו 'נדיבים' (חגיגה ג, א), וכמו שכתוב (תהלים מז, י) 'נדיבי עמים נאספו' וגו', אלא 'אשרי שא-ל יעקב בעזרו' וגו' (תהלים קמו, ה), שצריך לשים בטחנו רק בו יתברך. והמשיך ואמר לו, תאמין לי בן

ציון, כאשר תבטח בה' אז בטח תיוושע (ובאדיש: אז די וועסט דך פארלאזן אויף השי"ת, וועסטו זיכער געהאלפן ווערן).

אפילו בעלי אומנות צדיקים לבטוח בה'

מסופר (ספר ארז בלבנון עמוד רצו) פעם שאל איש אחד את

ר' ישראל, חזור לך לעבודתך, אם מוכן אתה להחליף את עשרת האלפים רובל שהבטחתי לך בחמשת אלפים שהצעתי לך עכשיו, סימן ברור הוא שמידת הבטחון אצלך אינה בשלימות ואינך מאמין בזה שאתה תרויח את עשרת האלפים רובל, ואם כן לעולם לא תשיג אותם.

בכח האמונה מעלה את השכינה
וזוכה לפדנסה

הרה"ק ר' פנחס מקאריין זי"ע
באמרי פנחס (פ' בהר)
מביא על דברי רשיו"ל (ויקרא כה,
יה) לא גלו ישראל אלא בעון
שמיטה, כי עיקר הכל להאמין בה'
יתברך, ושמיטה הוא בבחינת
האמונה, שצריך להאמין בהקב"ה
שישלח שפע ממרום, כמו שכתוב
'וכי תאמרו מה נאכל' וגו', ועל
ידי אמונה מעלה את השכינה
בביכול, ויש להשכינה עליה,
וכאשר יש עליה להשכינה,
מתעלים עמהם אלפים ורכבות
נשמות.

ימציא לו סכום גדול של עשרת
אלפים רובל!

הסייד הלך לביתו, ועזב את
עבודתו, וכיון שלא ידע
ללמוד תורה, ישב כל היום וקרא
ספר תהלים, ושם בה' מבטחו
שיגיע לידו הסכום שהובטח לו,
עשרת אלפים רובל. אמנם עברו
ימים ושבועות, הפרוטה כבר
כלתה מן הכיס, בביתו רעבו
ללחם, אבל הוא עודנו עומד
בבטחונו שהכסף יגיע לידו. ואולם
כשהרעב התחיל להציק לו ולבני
ביתו, התחילה אשתו לקנטרו
שילך לר' ישראל לשאול את פיו
למה לא נתקיימה הבטחתו?!

ר' ישראל הקשיב לדבריו, ואמר
לו שעדיין מאמין באמונה
שלימה שהברכה יתקיים במילואם,
ואינו חוזר מהאחריות שהבטיחו,
אבל אם אין לו סבלנות לחכות,
מוכן לקנות ממנו הסכום הנ"ל,
שיתן לו עכשיו חמשת אלפים
רובל, וכך יקנה ממנו עשרת
האלפים שעתיד לקבל!

הסייד שמח מאד על עסק זה
ומיד הסכים, אז אמר לו

אמונה - מעשהו בגלוי יותר מהרגשת
לבו

הרה"ק מקאברין זי"ע (אמרות משה
עמוד עז) מבאר דברי
הגמרא (תמיד כח, א) איזו היא דרך
ישרה שיבור לו האדם וכו', יחזיק
באמונה יתירה, ומדקדק מה
הפירוש 'יתירה', וכי יש 'אמונה'
שהיא יתירה?! ומבאר שבכל
המצות צריך אדם להשגיח שיהיו
מעשיו בגלוי רק כפי הרגשת לבו
פנימה, ולא יותר, ולא יעלה
במעלות ובמדריגות יתר על
השגותיו, ואילו באמונה צריך
להיות מעשהו בגלוי יותר
מהרגשת לבו ומדריגתו והשגותיו.

וביאור הענין הוא, כי החיצוניות
משפיע על הפנימיות,
וכמה שירבה במעשים בגלוי כך
תתרבה אמונתו, ולכן צריך
להרבות בדיבורי אמונה אפילו
יותר מהשגתו ומדריגתו, שסופו
לבוא לאמונה שלימה ותמימה
בתוך תוכיותו, וכמו שפירש
הרה"ק מלעכאוויטש זי"ע (מובא
בתורת אבות עמוד קמט) על הפסוק (ירמיה
ז, כח) 'אברה האמונה נכרתה

וכן הוא בענין הפרנסה, שהוא
דבר גדול שמאמין בהשי"ת
מאוד, וכשמאמין בחוזק אמונתו
אז נעשה עליה להשכינה, ותיכף
מזמין לו השי"ת פרנסתו אפילו
בשעה או בחצי היום, כי למעלה
אין שום חילוק בין רב למעט.

המאמין בה' הוא צדיק גמור

הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע (מובא
באבני זכרון) מפרש מאמר
חז"ל (ראש השנה ד, א) האומר סלע
זו לצדקה בשביל שיחיה בני הרי
זה צדיק גמור, וכבר עמדו על זה
רבים, למה הוא נחשב צדיק, והלא
הוא עושה שלא לשמה?! וביאר
שאם אדם נותן צדקה בשביל
שיחיה בנו, אפילו שמצות צדקה
לא עשה מן המובחר, עכ"פ גילה
בזה שהוא מאמין באמונה שלימה
בבורא ית' שהוא כל יכול, שהרי
הוא אומר כך להשי"ת, שהוא
נותן את הצדקה בשביל שיחיה
בנו, וכשאדם מאמין בהשי"ת
שהוא כל יכול, שזהו עיקר תכלית
האמונה, וודאי הרי זה 'צדיק
גמור'.

והוא הגיד את זאת כלפי
שבעה"ר נתרופף אז כח
האמונה אצל ההמון עם, מחמת
הצרות יגון ואנחה שסבלו בימי
הזעם, ומהם היו שהקשו קושיות
על הבורא כל עולמים וגם
התרעמו רח"ל, והיה נפרץ מאד
אצל פשוטי העם, ובדבריו אלו
הי' רוצה לחזק ידים רפות וברכים
כושלות.

ואמר בזה הלשון: 'ס'איז נעבעך
היינט א גזירה אז מ'פרעגט
נעבעך קושיות אויפן טייערען
זיסען הייליגען באשעפער' (זהו גזירה
כהיום ששואלים קשיות על הקב"ה), והוסיף
דזהו מה שאנו אומרים ומתחננים
לפני הקב"ה ואומרים, ותצילנו
מכל גזירות 'קשות', היינו שיציל
אותנו מהגזירה הזאת של
'קשות', שמקשים קושיות עליו
יתברך.

המאמין אינו נענש

הרה"ק מקאמארנא זי"ע בהיכל
הברכה (פ' תצוה) מביא
בשם הבעש"ט הק' זי"ע כי כל
זמן שאדם חזק באמונה ובטחון,

מפיהם', דכוונת הנביא הוא, מדוע
'אברה האמונה' מלבם?! הוא
משום 'נכרתה מפיהם' שאינם
חוזרים על האמונה בפה, 'אז מען
רעדט נישט פון אמונה,
פארלירט מען די אמונה'.

המקדש את עצמו אינו מקשה קושיות
על דרכיו של הקב"ה

בספר נועם שיח (פאלקא עמוד קצב)
מספר, בימים הנוראים
שנת תש"ו לפ"ק, כחצי שנה אחרי
החורבן הנורא, הייתי בעיר
גראסווארדיין, ואז היה שם כ"ק
אדמו"ר האמרי חיים מוויזניץ זי"ע,
ובסעודת ערב יום כיפור הגיד
בשם הרה"ק ר' דוד מלעלוב זי"ע
לפרש הכתוב (דברים י, טו) 'ומלתם
את ערלת לבבכם וערפכם לא
תקשו עוד' וגו', הכוונה שאם
'מלתם את ערלת לבבכם
וערפכם', שמקדשים ומטהרים את
עצמם, ומכניעים את חלק הרע
של היצר, אז 'לא תקשו עוד', לא
תקשו קושיות על הקב"ה, ולא
תהרהרו אחרי מדותיו יתברך,
עכתוד"ק.

אי אפשר לעונש שיחול עליו. ומוסיף על זה בענין חטא העגל, שעל ידי פגם העגל שפגמו באמונה, על ידי זה ניטל מהם אמונה, כדי שיחול עליהם העונש על שאר עבירות שעשו מקודם.

צריך להאמין קודם שמתחילים
לעשות ההשתדלות

הרה"ק רבי אברהם רוב
מחעמעלניק זי"ע (מובא

בספר גנזי צדיקים עמוד קכב) אמר כלל גדול בחובת מידת הבטחון, כל העולם אומרים שהשי"ת מנהיג את העולם, רק בתחילה עושים כל מה שביכלתם וכל ההשתדלות שבעולם, ואחר כך כשרואים שאין לאל ידם לעשות כלום, אומרים בלית ברירה שהשי"ת מנהיג את העולם, ואני אומר תיכף ומיד, שהשי"ת הוא מנהיג את העולם.

וְהָאָרֶץ לֹא תִמָּכַר לְצִמְתָּת כִּי לִי הָאָרֶץ כִּי גֵרִים
וְתוֹשָׁבִים אֲתֶם וְגו' (כה, כג).

וכל לבו, שאין לו חבר לא ישראל ולא גוים, אך כשרואה חבירו הגר, אזי מספר כל אחד בפני חבירו כל מאורעותיו.

וידוע הקב"ה הוא כמו גר בעולם הזה, שאין לו על מי להשרות שכינת כבודו יתברך, כי זעירין אינון דזכיין להשראת השכינה, והוא שהתפלל דוד המלך ע"ה 'גר אנכי בארץ', היינו

להיות גר בעולם הזה כדוגמת הקב"ה

בדגל מחנה אפרים מפרש בדרך רמז, על פי ששמעתי מחכם אחד על פסוק (תהלים קיט, יט) 'גר אנכי בארץ אל תסתור ממני מצותיך', כי ידוע מן איכות טבע העולם, כי מי שהוא גר צדק בדרך כלל אין לו עם מי לדבק ולקרב עצמו ולספר לו כל מאורעותיו

אני גם כן איני רוצה להיות תושב בעולם הזה, ואני רק כגר בעולם הזה, ולכך 'אל תסתר ממני מצותיך', כמו גר אחד בפני חבירו שמספר לו כל לבו. וזה יש לומר הרמוז בפסוק 'כי גרים ותושבים', כשתהיו בבחינת גר בעולם הזה, ותושב בעולם הבא, אז 'אתם עמדי', כי אני (הקב"ה כביכול) גם כן גר בעולם הזה כנ"ל, וממילא אל אסתיר מכם מצותי.

כִּי יִמּוֹךְ אֶחִיד וּמָכַר וּגו' וּבָא גֵאֲלוֹ הַקָּרֵב אֵלָיו וְגֵאֲלֵי אֶת מִמְכָּר אֶחָיו (כה, כה).

וזהו שאמר (דברים ג, כו) 'ויתעבר' ה' בי למענכם.

נשמת משה רבינו נתעבר בחוטא

וזהו הפירוש, 'כי ימוך אחיד', כאשר יחטא ח"ו איזה איש מישראל, אזי 'ובא גואלו' משה רבינו שהוא הגואל, כמבואר בזוה"ק (ח"א כו, ב) ובתקו"ז (דף קיא, ב) רמז בפסוק (קהלת א, ט) מ'ה ש'היה ה'וא ש'היה ראשי תיבות משה, היינו ניצוץ נשמת צדיק, ונעשה 'הקרוב אליו' בבחינת עיבור נשמה, 'וגאל את ממכר אחיו' הישראל.

בישמוח ישראל מפרש על פי דברי החרדים (פרק ע) בשם מדרש הנעלם, כאשר אחד מישראל הוא חוטא ואין בכוחו לשוב אל ה', הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו חושב תמיד לכל ידח ממנו נדח, ולפיכך נתעבר בתוך החוטא ההוא נשמת צדיק אחד, ואותו צדיק מסייע בידו שיזכה לשוב בתשובה, וכאשר הרבה לפשוע חלילה, וכשחפץ לשוב בכל לבו, נתעבר בו נשמת משה רבינו ע"ה,

וְאִישׁ כִּי יִמְכֹּר בֵּית מוֹשֶׁב עִיר חוֹמָה וְהִיתָה גְּאֻלָּתוֹ
עַד תֹּם שְׁנַת מִמְכָּרוֹ וְגו' (כה, כט).

אף יתייאש אדם מן התשובה

בנועם אלימלך פירש על פי
דאיתא בזוהר הקדוש
(בהר קח, ב) דהתורה נקראת 'חומה',
וזהו 'והמים להם חומה מימינם'
(שמות יד, כב), פירוש זהו התורה
הנקראת 'חומה', וגם נקראת
'מים', והיא חומה לישראל על
דרך הכתוב (משלי ג, טז) 'אורך ימים
בימינה ובשמאלה עושר וכבוד'.
וזהו 'וכי ימכור בית מושב עיר
חומה', פירוש אם ימכור
אדם את מעשיו חלילה מאביו
שבשמים, לעבור על מצותיו
ותורתו הקדושה הנקראת 'חומה'
כנ"ל, ואמר הכתוב 'והיתה גאולתו
עד תום שנת ממכרו', רוצה לומר

אף על פי כן לא יתייאש מלחזור
בתשובה, ויכול עדיין לגאול נפשו
בתשובה ומעשים טובים, אפילו
אם עבר ושנה והרבה לעשות הרע
בעיני ה' כל ימי חייו, מכל מקום
שערי תשובה לא ננעלו (מדרש תהלים
סה, ד), כמו שכתוב (תהלים צ, ג) 'תשב
אנוש עד דכא', עד דכרכו של
נפש (עי' ירושלמי חגיגה ב, א), וזהו 'עד
תום שנת ממכרו', ואם לא יגאל
עד מלאת לו' וגו', פירוש שאם לא
ישוב חלילה לעולם, 'וקם הבית
אשר לא חומה לקונה אותו', פירוש
כל הזכויות שיש לאיש ההוא, אז
נוטל אותם הצדיק הגדול, על דרך
(חגיגה טו, א) שאמרו זכה נוטל חלקו
וחלק חברו בנן עדן.

אֵל תִּקַּח מֵאֲתוֹ נֶשֶׁךְ וְגו' וַיֵּרֶאֶת מַאֲלָקֶיךָ וַחֲיוֹ אַחֶיךָ
עִמָּךְ (כה, לו).

הטעם שהמלוה ברבית אינו עומד
בתחיית המתים

ברבית אינו עומד בתחיית המתים.
בכתב סופר מסביר הטעם בזה,
דכתיב 'וחי אחיך עמך', כי העני

אמרו חז"ל (שמו"ר לא, ו) מי שמלווה

לענות אמן על ברכותיו, וכאשר
סיים ברכת 'אלקי נשמה', ואמר
'ולהחזירה בי לעתיד לבוא',
התחיל אותו איש לבכות.

שאל אותו המגיד מדובנא, למה
אתה בוכה בתיבות אלו,
היה ראוי לך יותר לבכות מקודם
כאשר אמרת 'ואתה עתיד ליטלה
ממני', ענה לו, אני אדם עשיר
שמתפרנס מהלוואות ברבית,
וחוששני שאחרי שאמות יבזבו
בניי את כספי, וכאשר אקום
לתחיית המתים, לא יהיה לי
מספיק כסף. אמר לו המגיד
מדובנא, תנוח דעתך, במילא לא
תקום לתחיית המתים, מלואים
ברבית לא יקומו בתחיית
המתים.

חשוב כמת (נדרים סד, ב), ועל ידי
שנותן לו צדקה ומפרנסו, הוא
מחיה אותו ומקיים את נפשו, וכן
המלוה לעני בשעת דוחקו כדי
שיוכל לפרנס את עצמו, הוא
מחיה אותו. אבל אם הוא לוקח
ממנו נשך ותרבית, גורם שבסוף
לא נשאר מאומה בידו, והוא
ממיתו במקום שהיה לו להחיותו,
לכן מי שעוזר לעני ומלווהו בעת
דחקו, הוא כמחיה מתים, וזה
שמלווהו ברבית ראוי לו שלא
יעמוד בתחיית המתים.

מסופר על המגיד מדובנא זצ"ל
שנכנס פעם לבית הכנסת
לתפילת שחרית, והבחין ביהודי
שעומד ואומר ברכות השחר
בכוונה, ניגש ועמד על ידו כדי

וְחָשַׁב עִם קִנְיָהּ מִשְׁנַת הַמָּכָר לֹא עַד שְׁנַת הַיָּבֵל וְהָיָה
כֶּסֶף מִמָּכָרָו בְּמִסְפַּר שָׁנִים וְגו' (כה, ג).

שלימ"א (גליון דברי תורה שנת תשע"ג)
ביאר האי מקרא קודש, שמרמוז
שבכח התשובה מעלים ימי
החשיכה לאורה, כנודע על הרה"ק

החוטא השב בתשובה מחשבים כל
שנותיו לזכויות

כ"ק אאמו"ר מקרעטשניף

ר' חיים דוד הרופא זי"ע, שהיה רופא של המלך, והרה"ק ר' דוד מלעלוב החזיר אותו בתשובה, והיה מתלמידיו הקרובים של הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע, ובעצמו נתעלה אח"כ וניהל עדה גדולה וקדושה.

בסוף ימיו היה חולה, והגיע הרה"ק התפארת שלמה מראדאמסק זי"ע לבקרו בחוליו, והיה נאנח, התפארת שלמה היה בטוח שנאנח על ימיו הראשונים קודם שחזר בתשובה, ואמר לו כדי לחזקו ולהשיב רוחו 'הימים הראשונים יפלו', נענה ר' חיים דוד ואמר, ח"ו, ימים הראשונים ישארו לזכרון, כי העושה תשובה מאהבה זדונות נעשים לו כזכיות, וזה עוד פועל ביותר, כי מצוה גוררת מצוה.

ועד"ז פירש הרה"ק ר' שמעון מיערסלאב זי"ע בפיוט אנעים זמירות 'ראשו כתם פז', כי בשעת בריאת העולם ראה הקב"ה

את 'הכתם' דהיינו שעתידין לחטוא, אבל גם ראה את 'הפז', דהיינו שבכח תשובה מאהבה הזדונות נעשות לזכיות, עי"ז נעשה מן 'הכתם' לבחינת 'פז', כי 'פז' הוא המוכחר שבזהב.

וזהו שאמר הכתוב 'וחישב עם קונו משנת המכרו לו עד שנת היובל', כי יובל הוא בשנת החמישים, ושער החמישים הוא 'בינה' שמורה על עולם התשובה כידוע, דכאשר עושין תשובה, הקב"ה מחשב את כל השנים אשר היה נמכר ליצר הרע, וחטא ומרד כנגדו ית"ש, והם מתהפכים לזכיות.

וזה ג"כ פי' הפסוק (להלן כו, לג) 'ואם המר ימירנו והיה הוא ותמורתו יהיה קודש', שאם ממיר את מעשיו, שמתחרט על מעשיו הקודמים, ועושה תשובה שלימה, אזי 'הוא' ותמורתו יהיה קודש, שזוכה להעלות גם הימים הקודמים, שיהיו קודש לה'.

בחקותי

וְנָתַתִּי גִשְׁמֵיכֶם וּגּו' וְנָתַתִּי הָאָרֶץ יְבוּלָהּ וְעֵץ הַשָּׁדֶה
יִתֵּן פִּרְיוֹ (כו, ד).

העובד לשם שמים מקבל טובה
בעולם הזה

בבאר מים חיים מביא בפסוק זה,
דבר זה נשאל לחכמים
הראשונים
בחיבוריהם
המפורסמים, ונתקשו בזה לבאר
מפני מה הזכירה התורה יעודים
הגשמיים, ולא הזכירה יעודים
הרוחניים, שכר עולם הבא
המעותד לבוא אלינו בעגלא, צא
ולמד בספריהם.

ושמעתי מזה מאדמו"ר הרב
הקדוש בוצינא דנהורא
רבא ויקרא מו"ה יחיאל מיכל
זצללה"ה מגיד מישרים דקהילת
זלאטשוב, כי הנה באמת לכאורה
פלא כמה שהבטיח אותנו השי"ת
ביעודים הטובים כאשר נעבוד
אותו, הלא נודע שצריך לעובדו
שלא על מנת לקבל פרס, ואם כן
מה נפקא מינה בהבטחת הטובה

אם אסור להעלות זאת על
המחשבה, ולכאורה יותר טוב היה
שלא להזכיר כלל היעודים האלה,
ולא היה נצרך להזהיר שלא לעבוד
על מנת לקבל פרס, ויבוא הטוב
מאליו לטובים.

ואמנם, כי הנה האדם העובד את
ה' אלקיו ועוסק בתורה
ומצוות, ודאי שהוא מתברך על
ידיהם ממילא בכל הברכות
רוחניות וגשמיות, שכל המצוות
המה צינורות השפע, שיוורד
ויושפע על ידם כל הטובה ממקור
הברכות עד כל העולמות שלמטה.
אולם תנאי יש לדבר, שהעבודה
הזאת צריך שתהיה באמת לשמו
יתברך, ברוב אהבה וחיבה ומורא
ובושה, שלא על מנת לקבל פרס
בשום צד, ואם יתערב במחשבתו
שרוצה לקבל על ידי זה טובה הן
ברוחני הן בגשמי, לא יקבל כלום

על ידי עבודה זו, כיון שהעבודה אינה באמת לשמו יתברך.

ולזה אמרה התורה, 'אם בחקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו' וגו', פירוש מהיכן יוכח אם העבודה היא לשמה כראוי, לזה אמר 'ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה

הארץ פריה', כלומר שתראו שתתברכו מהם, שהרי הברכה אי אפשר להיות רק כאשר העבודה באמת שלא על מנת לקבל פרס, אבל לא נתכוונה התורה הקדושה להבטיח טובה בשביל העבודה, דבודאי צריך לעובדו שלא על מנת לקבל פרס.

וְהַשִּׁיג לָכֶם דִּישׁ אֶת בְּצִיר וּבְצִיר יִשִּׁיג אֶת זֶרַע וְאֶכְלֶתֶם לַחֲמֶכֶם לְשֹׁבַע וּגּו' (כו, ה).

מדת השפלות סגולה לבנים

זקה"ק הרבי ר' מרדכי' לי מנדבורנא זי"ע במאמר מרדכי פירש, 'דיש' אותיות 'ש-ד', והוא לשון שדיים, דמכח השם הקדוש הלזה יונקים ישראל השפעות (עי' נועם אלימלך פ' וארא), 'את בציר' הוא לשון מיעוט, ומרמז על מדת השפלות. והתורה באה להשמיענו שכאשר תרצו להמשיך ולהשיג 'דיש' היינו השפעות טובות כג"ל, תוכלו להשיג על ידי 'את בציר' בכח מדת השפלות, 'ובציר' פי' כשתהיה בכם מדת

השפלות, 'ישיג את זרע' עי"ז יזכו להיות להם זרע של קיימא, כמו שנאמר (בראשית י, כו) 'ויקטן ילד', ופרש"י על ידי שהיה עניו ומקטין עצמו, לכך זכה להעמיד כל המשפחות הללו.

מי שישיג פת בסוף אוכל קמעה ומתברך

אאזמו"ר מקרעטשניף זי"ע (קול אמונה גליון תמ"ד) מדקדק בלשון אומרו 'ואכלתם לחמכם לשובע', ופירש"י אוכל קימעה ומתברך במעיו. וצריך להבין למה

פת בסלו, ובמילא הברכה
'ואכלתם לחמכם לשובע', היינו
שבאמת יהא שפע גדול, וממילא
לא יהיו צריכים לאכול, רק אוכל
קמעה ומתברך, אבל להלן
בתוכחה שאז יהיה ברעב אזי
'ואכלתם ולא תשבעו', שאפילו
מה שיאכלו לא ישביע אותם.

השובע יהיה באופן כזה שלא יהיה
בשפע ויאכל רק קמעה ויתברך
במעיו, ואילו להלן בתוכחה כתיב
'ואכלתם ולא תשבעו'.

ונראה לתרץ כאשר אמרו חז"ל
(יומא יח, ב) שאינו דומה למי
שיש לו פת בסלו, למי שאין לו

וְנָתַתִּי שָׁלוֹם בְּאַרְצְךָ וְשָׁכַבְתָּם וְאֵין מַחֲרִיד וְגו' (כו, ו).

בעולם הזה ולא בעולם הבא,
כמאמר חז"ל (ברכות סד, א) תלמידי
חכמים אין להם מנוחה לא בעולם
הזה ולא בעולם הבא, ובפרט
ביומא דהלולא שכולם באים
וצועקים על קברו, זה צועק על
פרנסה וזה על רפואה וכדומה.
וזהו שאמר 'ואכלתם לחמכם
לשובע', היינו פרנסה בהרחבה
וכל טוב, אזי 'ונתתי שלום בארץ'
היינו הצדיקים אשר בארץ המה,
ינוחו על משכבם בשלום,
'ושכבתי' במנוחה 'ואין מחרید'.

הצדיקים ינוחו במנוחה בעולם העליון

הרה"ק ממאדזיץ זי"ע בדברי
ישראל פירש 'ושכבתם'
היינו הצדיקים בעולם אמת
שנקרא שכיבה, כמו שנאמר (ישעיה
נז, ב) 'שלום ינוחו על משכבותם',
וכאשר יש לישראל פרנסה וכל
טוב, אזי הצדיקים שוכבים
במנוחה, כמו שנאמר (איוב ג, יג)
'ישנתי אז ינוח לי'. אבל כשיש
מחסור חלילה לישראל, אזי
הצדיקים אין להם מנוחה לא

וְאִם לֹא תִשְׁמָעוּ לִי וְלֹא תַעֲשׂוּ אֶת כָּל הַמִּצְוֹת וְגו'

(כו, יד).

עליה לתוכחה ברכה לאריכות ימים

בשיח זקנים (ח"ד דף ע"ב) מביא בשם הרה"ג ר' חיים מענדל שטעגער שליט"א, ששמע מדודו הרה"ח ר' שמשון מרגליות ז"ל, דכאשר הרה"ק בעל דברי יחזקאל משינאווא זי"ע היה בארץ ישראל בשנת תרכ"ט על שבת פרשת בחקותי בעיר צפת, ובעת קריאת התורה לא רצו המתפללים לעלות לתורה לקריאת התוכחה, היה שם איש אחד שנקרא ר' לייבל נאדבורנער שסבל הרבה צרות ל"ע, והרה"ק משינאווא רמו עליו שיקראו אותו לעלות לתורה.

כשקראוהו לא רצה לעלות, ואמר להרה"ק רבי, הנני סובל צרות רבות רח"ל וכי חסרים לי עוד?! אמר לו הרה"ק בזה הלשון, יונגערמאן, א שטארקע אריכות ימים און שפע ברכה, (אברך, תוכה לאריכות ימים ולשפע ברכה),

אז עלה ר' לייבל לתורה. ור' לייבל הנ"ל נושע מצרותיו והיה לו שפע רב, וחי יותר ממאה שנים, נפטר בשנת תרצ"ט. ובעל המספר ר' שמשון הנ"ל היה נוכח בעצמו בעת פטירתו.

נתברך בהצלחה מפני שעלה לתוכחה

מסופר שבמדינת רוסיא היה המנהג שבקריאת התוכחה הכריזו 'יעמוד מי שירצה', ופעם אחת נודמן באחד מבתי המדרשות שלא היה מי שירצה לעלות לתורה והיה קצת בזיון התורה הק', והיה שם גר צדק, וכאשר ראה זאת, קפץ ואמר בלשון תמיה וכי עד מתי ימתין הספר תורה?! והלך ובירך 'ברכו את ה' המבורך' בהתרגשות, וזכה לברכת התורה תיכף לאחר שבת, שבאותו שבוע התקיימה גורל לאטאר"י, וזכה בהון רב של עשרים וארבעה אלף רובל.

וְנָתַתִּי פָנַי בָּכֶם וְנִגְפָתֶם לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם וְגו' וְנִסְתָּם וְאֵין
רֹדֵף אֶתְכֶם (כו, יז).

כאשר הרשע רודפו אלקים יבקש את
הנרדף

הכתוב (קהלת ג, טו) 'והאלקים יבקש

את נרדף', ואמרו חז"ל (ויק"ר כז, ה)

אפילו הנרדף רשע והרודף צדיק,

מה שאין כן אם אין רודף, אז

הקללה גדולה יותר, כי אלקים לא

יבקש את הנרדף.

הרה"ק מרוז'ין זי"ע הקשה וכי

נפקא מינה יש אם יש

רודף או אין רודף, הרי בכל אופן

צריכים לנום על נפשם! וי"ל כי

אֵף אֲנִי אֶעֱשֶׂה זֹאת לָכֶם וְהִפְקַדְתִּי עֲלֵיכֶם בְּהִלָּה וְגו'

(כו, טז).

ושאר מכות כי לא יהיה אצליכם.

'וזרעתם לריק', כי עתידה ארץ

ישראל שתוציא גלוסקאות וכלי

מילת (שבת ל, ב), ותהיה הזריעה

לריק, כי לא יהיה צורך לזריעה

רק אויביכם יזרעו.

יפקד מהם הבהלה ולא יצטרכו לזרוע

בקדושת לוי פירשו בדרך ברכה,

'והפקדתי' לשון חסרון,

כמו 'ויפקד מקום דוד' (שמואל א ב,

כה), היינו אחסר מעליכם הבהלה

וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֵף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֵף

אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזָכֹר וְגו' (כו, מב).

הקדושים שלא על פי הסדר,

בתחילה הזכיר את יעקב ולבסוף

את אברהם.

עיקר היחוס הוא ביעקב

המגיד מדובנא זצ"ל מדקדק מדוע

נכתבו השמות של האבות

קנית כלום, ומדוע אתן לך בחינם.
 הנמשל הוא, אלמלא היתה
 התורה מתחילה בסדר
 הנכון ואומרת, 'זוכרתי את בריתי
 אברהם ואף את בריתי יצחק', היו
 באים גם עשו וישמעאל ומבקשים
 מאת הקב"ה שיזכור גם להם ברית
 אבות, שהרי הם ג"כ בניהם, ולזה
 התחיל 'זוכרתי את בריתי יעקב',
 להורות שעיקר הזכות הוא בשביל
 יעקב, ואח"כ מוסיף 'ואף את
 בריתי יצחק ואף את בריתי
 אברהם אזכור', כאילו הם תוספת
 לעיקר, כדי שעשו וישמעאל לא
 יוכלו לתלות בזכות אבות, שהרי
 אינם מתייחסים אחרי יעקב אבינו
 שהוא העיקר והמובחר שבהם.

ותירץ משל למה הדבר דומה,
 לרוכל אחד שעמד בשוק
 ומכר אגוזים ושקדים, ניגש אליו
 נער אחד וביקש ממנו אגוזים בעד
 רובל, כמובן שהרוכל נתן לו
 כמידתו, ואז ביקש ממנו הנער
 להוסיף וליתן לו עוד כמה אגוזים
 חינם אין כסף, והמוכר נענה
 לבקשתו, נער אחר שהבחין בזה
 ניגש גם הוא וביקש כמה אגוזים
 בחינם, אבל המוכר סירב
 לבקשתו, ואמר לו אל יתמה
 בעיניך למה לנער הראשון נתתי
 חינם, שהרי קנה אצלי אגוזים
 במחיר של רובל אחד, ועל כן
 נעניתי לו להוסיף כמה אגוזים
 יותר מן המידה, אבל אתה לא

וְכָל מַעֲשֵׂי בְּקָר וּגְו' כֹּל אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּחַת הַשָּׁבֶט
 הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה קָדֵשׁ לַה' (כו, לב).

ז"ע אמר פעם אחת להחסידים
 ברוב ענוותנותו בזה"ל, וואס האט
 עמץ ענק אהן געמשעפעט אין
 מיר, ס'איז דא וואס קענין בעסער

העשידי יהיה קודש בכח בני ישראל

בספר שיח שרפי קודש מביא,
 שהרה"ק החידושי הרי"ם

קודש לה', ולכאורה האיך נעשה
העשירי קודש לה'?! ווייל אז יודין
זאגין 'קודש' איז עס 'קודש' (כאשר
יהודים אומרים קודש, הרי הוא קודש).

לערנין פין מיר, (למה נטפלתם אלי, הרי
יש כאלו שיודעים ללמוד יותר טוב ממני),
וטיכף אח"כ אמר, אם הצאן נכנסין
לדיר להתעשר, והעשירי הוא

לא יבקר בין טוב לרע ולא ימירנו ואם המר ימירנו
והיה הוא ותמורתו יהיה קדש וגו' (כו, לג).

רע ח"ו, כי אין בודקים למזונות
אם הוא ראוי או לא, וגם 'לא
ימירנו', וממילא כאשר הוא לא
ידקדק עם אחרים בעניני צדקה,
אזי מן השמים ג"כ לא ידקדקו
עליו, אבל 'ואם המר ימירנו' שאם
ידקדק עם העניים כנ"ל, 'והיה
הוא ותמורתו', פי' כמו שהוא
ממיר ומדקדק עם אחרים, כן 'יהיה
קודש', פירוש שגם מן השמים
ידקדקו עליו האם ראוי לקבל
השפעות ממרום.

וכמו שאמרו בעלי המוסר לבאר
בלשון הגמרא (פסחים ק"י ע"א)
מאן דלא קפיד, לא קפדינן בהדיה,
דמי שאינו מקפיד על אחרים, זוכה
שגם מן השמים לא יקפידו עליו.

המדקדק עם העניים מדקדקים עמו
בשמים

בספר אמת ליעקב ביאר, שנרמז
כאן שמצוה ליתן צדקה
ומעשר מכל מה שחננו השי"ת,
ובל יתחכם האדם לומר שאינו
נותן רק כאשר יזדמן לו דווקא
עניים בני טובים, שאינו רוצה ליתן
רק לעניים מהוגנים, תלמידי
חכמים יראי ה' מרבים, או כאשר
ארויח מעות הרבה, אזי אוכל לפזר
ליתן צדקה ומעשר, רק כפי אשר
יזמין לו השי"ת כך יפזר לצדקה.

וזהו 'לא יבקר בין טוב לרע', לא
יבקר על שום אדם מישראל
בעת נתינת צדקה אם טוב ואם

כס"ד

אתה זקוק לישועה? שירונים? רפואות? פרנסה?

האלמנות והיתומים בבית שמש הם התשובה לזה!
תשמח את לבבם של 720 נפשות של היתומים והאלמנות בעיר בית שמש
והקב"ה ישמח את שלך בכל מילי דמייבב

ארגון לחמי מרדכי

שעומד תחת נשיאות הגה"צ רבי מאיר איתמר רוזנבוים שליט"א

שולחים מדי שבת בשבתו חבילות גדולות של בשר, ודגים, חלות, דיפס, מזונות,
קוגלעך, ממתקים ומתנות עבור היתומים וכו' עד לפתח ביתם של

**720 נפשות של אלמנות ויתומים
בעיר בית שמש**

זכות חבילה
לאלמנה ויתומים לשנת
\$250

24 שעות במתן בסתר האט ליינ - 845-286-1007

או ע"י הקוויקפעי
3875090@gmail.com

או ע"י דאנרס פאונד OJC פלעטשער וכו' וכו'
LACHMEI MORDCHAI Tax I.D.# 87-1279722

אשריר בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא